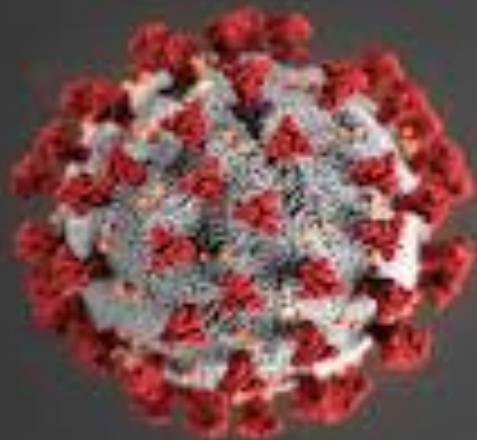

Szenvedélyünk a piackutatás

A koronavírus hatása a budapesti vállalkozásokra

Szegmenselemzés – EGYÉB KIS- ÉS NAGYKERESKEDELEM

Piackutatási riport a BKIK részére
2020 április

Legfontosabb megállapítások	3
Részletes eredmények	
A kutatás adatai, a szegmens összetétele	8
A vállalkozások jelenlegi helyzete, válságreakciók	10
A közeljövő a vállalkozások szemével	15
Elvárt intézkedések, igényelt támogatás	18

Legfontosabb megállapítások

Legfontosabb megállapítások #1

A minta összetétele

Az egyéb kis- és nagykereskedelemben működő vállalkozások jelenlegi helyzete

- A riport 269 olyan kis- és nagykereskedelemmel foglalkozó vállalkozás összesített válaszait mutatja be, amelyek nem élelmiszerkereskedelemmel foglalkoznak, például virágárusok, autóalkatrész kereskedők, régiségkereskedők, dohány kiskereskedők, járműkereskedelem, bútorkereskedelem stb.
- Ezen vállalkozások **döntő többsége mikro- és kisvállalkozás (93%)**, azon belül is több mint kétharmaduk maximum három fős vállalkozás – ez a tény jelentősen befolyásolja az eredményeket.
- A nem élelmiszer kereskedelem egyértelműen a **vesztes iparágak** közé tartozik, a válaszolók súlyos érintettségéről számoltak be, 95%-uk legalább mérsékelt, de inkább súlyos károkat tapasztalt – gyakorlatilag nincs olyan vállalkozás, amely ne tapasztalta volna a koronavírus okozta válság negatív hatásait.
- A kijárási korlátozások és a nem alapvető cikkek iránti kereslet esésének következtében érthető, hogy a legnagyobb gondot a **belső kereslet drasztikus csökkenése**, a vásárlók elmaradása jelenti.
- Emiatt **a vállalkozások 36%-a** arra kényszerült, hogy **bezárja** egy vagy több egységét, **50%-uk kénytelen az aktív dolgozók létszámát vagy munkaidejét csökkenteni, vagy megváltoztatni a munkarendjét.**
- A kereskedelemben működő vállalkozások **likviditási helyzete közepesen gyenge** – vagy már most elfogytak a tartalékaik (19%), vagy csak 1-2 hónapra elegendőek (37%).

Várakozások

- A cégek várakozásait az elkövetkezendő három hónapra vonatkozóan fogalmazták meg.
- Forgalmukat/megrendelés-állományukat tekintve borúlátóak – **legjobb esetben is átlagosan 52%-os visszaesésre** számítanak, míg a **legrosszabb scenárió** bekövetkezése esetén átlagosan **78%-os csökkenést** jósolnak.
- A többséget a pár fős vállalkozások teszik ki, így meglehetősen borúlátó, hogy legjobb esetben az alkalmazottaik 12%-ának elbocsájtását jósolják, legrosszabb esetben pedig ez 39%-ra nő, aminek következtében az amúgy is kisméretű vállalkozások mérete tovább csökken.
- A vállalkozások várakozásai szerint **a válság még 4-8 hónapig tart** (a kis, pár fős cégek számára nem az jelenti a válság végét, ha minden makrogazdasági mutató visszatér a válság előtti állapotához, hanem az, hogy újra korlátozások nélkül, a korábbiakban megszokotthoz hasonló nyitva tartással újraindul a kereskedelmi tevékenységük, visszatérnek a vásárlóik).

Igényelt támogatások

- A nem élelmiszerekkel kereskedő kis- és nagykereskedelmi vállalkozások **több mint fele (58%)** csak **állami segítséggel tudja** tovább **finanszírozni** cégét.
- Minden olyan támogatást hasznosnak tartanak, amelyek mentesítik őket a fizetési kötelezettségek alól (adó- és járulékterhek elengedése – 87%), vagy amely által bevételre tesznek szert (vissza nem fizetendő támogatások – 82%). Nem véletlen, hogy a fenti két intézkedés típust tartják a leghasznosabbnak.
- A **Nemzeti Válságkezelő Központ** létrehozásának **támogatottsága** viszonylag **magas**, 67%-os.
- A **BKIK** által kidolgozott **javaslatok közül** össz-gazdasági szinten **leghasznosabbnak a SZÉP kártyán át adható adómentes jövedelmet tartották a válaszolók** (54% volt azok aránya, akik hasznosnak vagy kifejezetten hasznosnak tartanák az intézkedést) és az igénybe vettelt megfontolók aránya is itt a legmagasabb, biztosan 14%-uk, valószínűleg 16%-uk, talán 20%-uk venné igénybe.

Igényelt támogatások

- Közel azonos a megítélése a generációváltást támogató hozzájárulásnak (33% szerint hasznos vagy kifejezetten hasznos), és a követelések állam által történő megvásárlásának (közel 41% szerint ez egyértelmű segítség a teljes gazdaságot tekintve), azonban az igénybevétel terén érezhető a különbség a követelések állam általi megvásárlásával kapcsolatos intézkedés javára. Mindez érthető, hiszen a kereskedelmi ágazatban jellemző lehet a partnerek közötti körbetartozás, a szolgáltatás elvégzése nem feltétlenül kerül azonnal kifizetésre, így keletkezhetnek ki nem fizetett, behajtható követelések.
- A tőkeinjekcióért cserébe résztulajdonossá váló állam lehetőségére a vállalkozások 9%-a mutatkozott nyitottnak, míg a felesleges eszközállomány állam általi felvásárlásával kapcsolatban 18%-uk.

Részletes eredmények

***A kutatás adatai, a szegmens
összetétele***

Az adatfelvétel módja

Online kitöltések

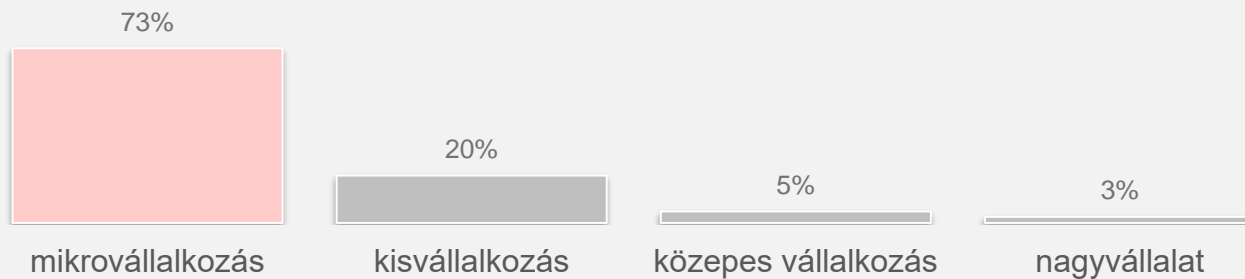

Telefonos interjúk

ÖSSZESEN
269
VÁLASZ

Cégméret szerinti megoszlás

A mikrovállalkozásokon belül

Részletes eredmények

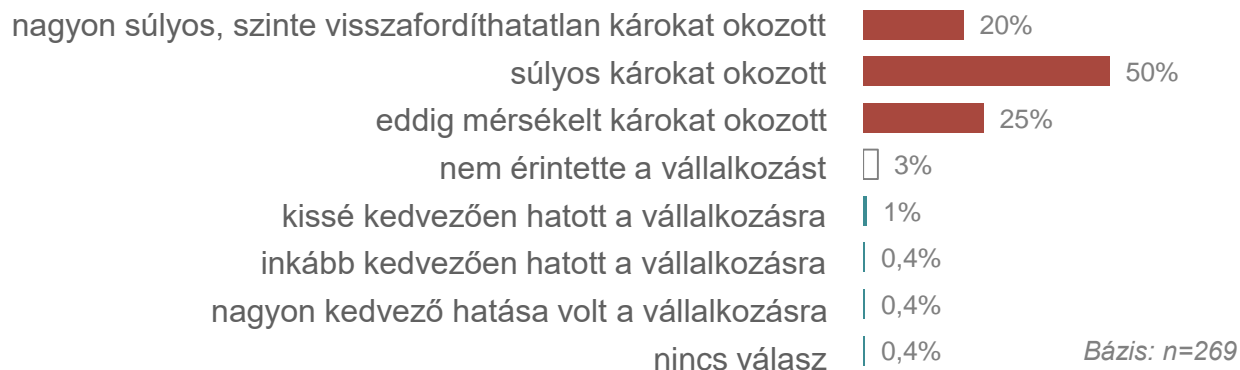
***A vállalkozások jelenlegi helyzete,
válságreakciók***

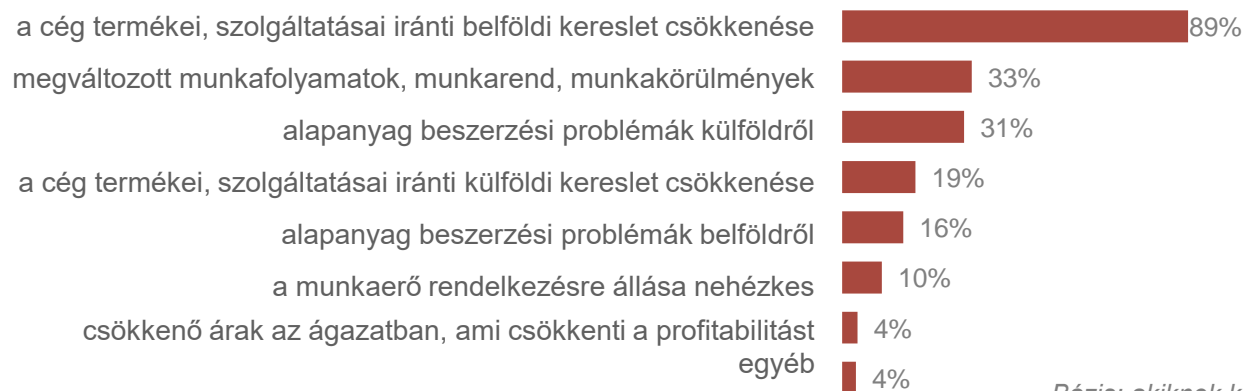
A koronavírus hatása az egyéb kis- és nagykereskedelmi vállalkozásokra 2020 áprilisáig

Az egyéb kis- és nagykereskedelemben működő vállalkozások igen nehéz helyzetbe kerültek a koronavírus miatt, gyakorlatilag mindenki (95%) negatív hatásokról számolt be – ezen belül minden ötödik cég (20%) érzi úgy, hogy már nem, vagy csak extra erőfeszítésekkel lesz számára kiút a válságból. A többség érthető módon a belföldi kereslet csökkenését jelölte meg (89%) problémái fő forrásaként (elmaradnak a vásárlók).

A mai napig bezárólag hogyan érintette a koronavírus az Önök vállalkozásának működését?

Milyen tényezők azok, ami miatt a koronavírus károsan érintette a cég tevékenységét?

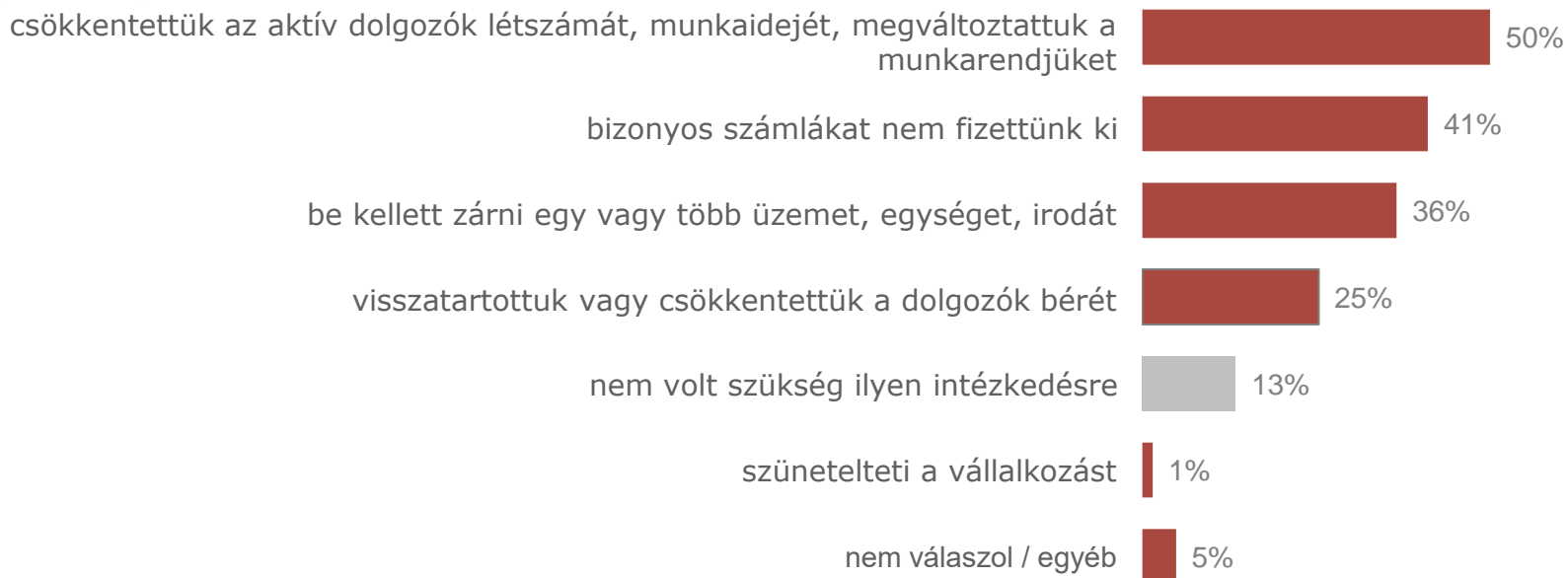

A koronavírus miatt foganatosított **intézkedések jellege** az egyéb kis- és nagykereskedelmi vállalkozásoknál 2020 áprilisáig

Mivel a vásárlók személyes megjelenése az iparágban elkerülhetetlen és a nyitvatartások a vírus megjelenésével lerövidültek, a vállalkozások fele csökkentette az aktív dolgozók létszámát, munkaidejét vagy megváltoztatta a munkarendjüket, valamint 36%-a bezárta egy vagy több üzemét (az 1-2 fős mikro-vállalkozások között ez az arány 29%, a 2 főnél nagyobbaknál 41%). 41% bizonyos számlákat nem fizetett ki, illetve 25% visszatartotta vagy csökkentette a dolgozói bérét.

Szükség volt már bármilyen megszorító intézkedésre az Önök vállalkozásánál a koronavírus miatt?

A koronavírus miatt foganatosított **intézkedések mértéke** az egyéb kis- és nagykereskedelmi vállalkozásoknál 2020 áprilisáig

A mintában szereplő vállalkozások túlnyomó többsége mikro- és kisvállalkozás (maximum 49 alkalmazottal), így az a tény, hogy a mintában lévő cégek 23%-ánál történt elbocsátás, mutatja a nehézségeket, amikkel szembe kell nézniük, ez nagyjából 600 alkalmazottat érintett. A két, cégek által leggyakrabban alkalmazott intézkedés a munkaidő csökkentése (47%) és a bércsökkentés (32%) voltak, ez 1324 és 778 főt érintett. Az otthoni munkavégzés elrendelésére a cégek 26%-a kényszerült, ugyanakkor ez nagyjából 1200 alkalmazottat érintett.

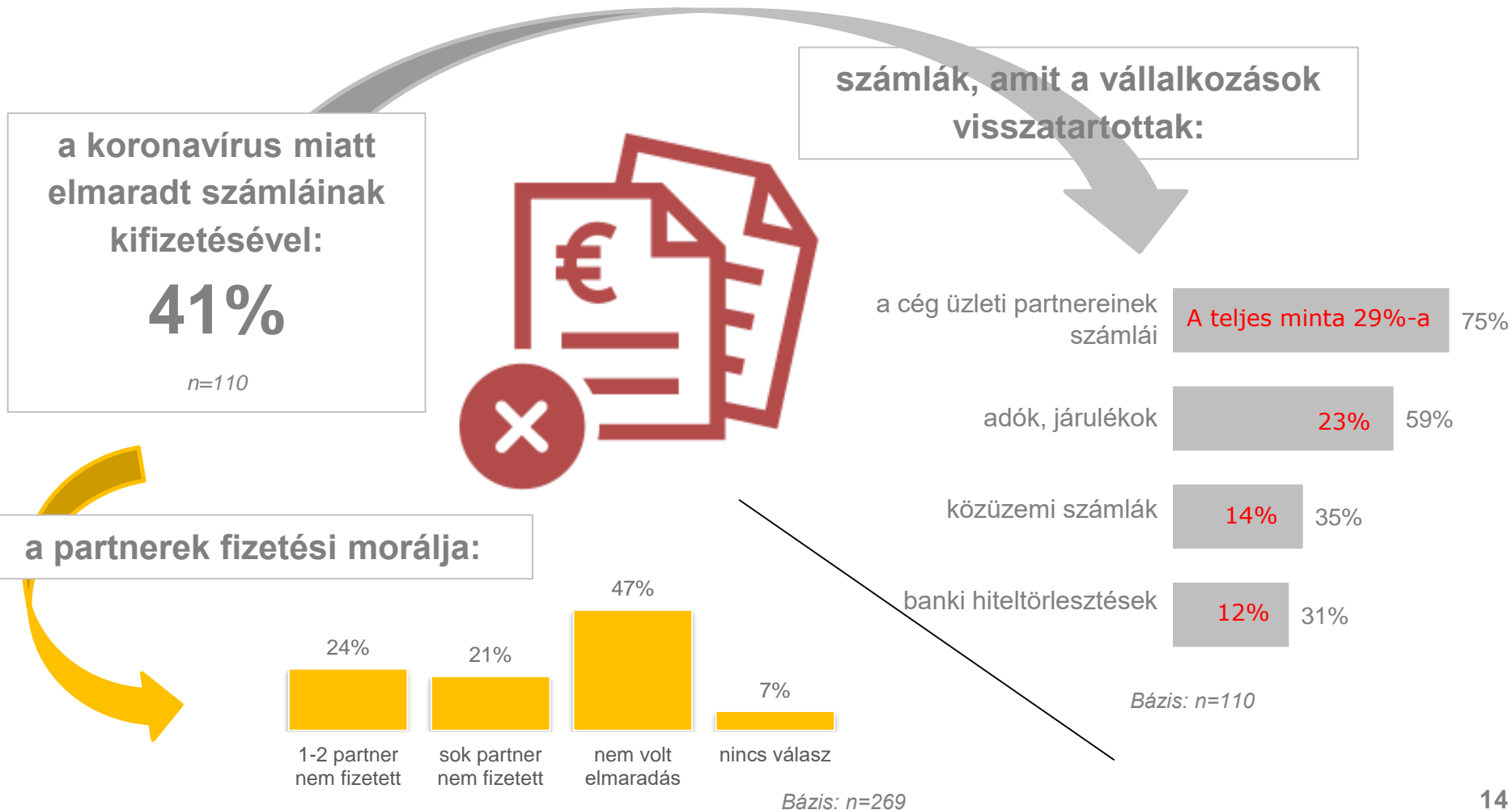

	A cégek ennyi százalékánál történt intézkedés a koronavírus hatására	Ahol volt, ott átlagosan a dolgozók ennyi %-át érintette az intézkedés	Főben megadva ennyi alkalmazottat érintett az intézkedés	Ez a mintában szereplő cégek összlétszámához (5873 fő) képest ennyi %
elbocsátás	23%	36%	600 fő	10%
fizetés nélküli szabadságra küldés	16%	38%	231 fő	4%
kötelező fizetett szabadság	22%	40%	615 fő	10%
bércsökkentés	32%	58%	778 fő	13%
munkaidő csökkentése	47%	56%	1324 fő	23%
otthoni munkavégzés elrendelése	26%	45%	1198 fő	20%
bónuszok törlése	22%	79%	1096 fő	19%

Számlák visszatartása, kintlévőségek

A vállalkozások 41%-a nem fizette be számláit – a tartozás elsősorban a cégek üzleti partnerei felé jelenik meg (75%), valamint az állam felé adók formájában (59%). A kereskedelmi szektoron belüli körbetartozás, azaz az üzleti partnerek ki nem fizetése meglehetősen jellemző ezen adatok alapján. A partnerek fizetési morálját mutatja, hogy a megkérdezettek 24%-ának 1-2 partnere nem fizetett, 21%-ának pedig sok partnere, ez összesen 45%.

Részletes eredmények

***A közeljövő a vállalkozások
szemével***

Várakozások

A vállalkozások várakozásai forgalmukat tekintve borúlátóak – legjobb esetben is átlagosan 52%-os visszaesésre számítanak, legrosszabb esetben pedig 78%-os csökkenést is elképzelhetőnek tartanak. Az egyéb kis- és nagykereskedelem területén működő mikro- és kisvállalkozások számára a válság végét az jelentené, ha visszatérnek a vásárlók – így további 4-8 hónapos válságidőszakot jósolnak (nem pedig több éveset, ahogyan az egyes makrogazdaságot vizsgáló közgazdászok / pénzügyi szakemberek elemzéseiben olvasható).

**Legjobb
esetben**

**Legrosszabb
esetben**

A forgalom / megrendelés-állomány alakulása a válság előtti időszakhoz képest, 3 hónap távlatában	Elbocsátások a következő 3 hónapban	Munkaidő/munkabér csökkentés a következő 3 hónapban	A válság időtartama
Átlag: 52%-os visszaesés Leggyakrabban említett: 26-50%-os visszaesés	Átlag: az alkalmazottak 12%- ának elbocsátása Leggyakrabban említett: nem lesz elbocsátás	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 33%- ánál Leggyakrabban említett: senkinek nem kell csökkenteni	Átlag: 4 hónap Leggyakrabban említett: 1-3 hónap
Átlag: 78%-os visszaesés Leggyakrabban említett: 76-99%-os visszaesés	Átlag: az alkalmazottak 39%- ának elbocsátása Leggyakrabban említett: nem lesz elbocsátás	Átlag: csökkentés az alkalmazottak 60%- ánál Leggyakrabban említett: 100%-nál kell csökkenteni	Átlag: 8 hónap Leggyakrabban említett: 4-6 hónap

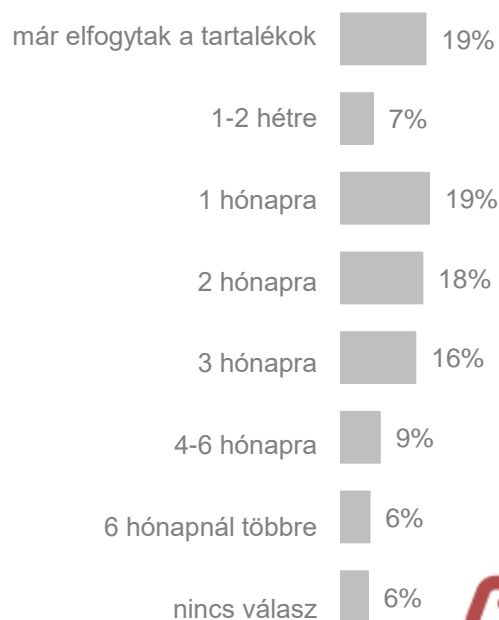
Likviditás

A nem élelmiszerrel kereskedő cégek likviditási helyzete a következő három hónapban aggasztóvá fog válni, vagy már most az-19%-uknál már elfogytak a tartalékok, egy hónap múlva ez a szám 26%-kal fog emelkedni, majd 2 hónap múlva pedig eléri a 63%-ot.

A segítséget döntően az államtól várják (58%) – amíg az nem érkezik meg, igyekeznek saját tartalékaikból (45%) vagy hitelekbe (23%) finanszírozni a céget. Ezek mellett a körbetartozásokból fakadó követelések beérkezése szerepel még 23%-al.

Mennyi időre elegendőek a vállalkozás pénzügyi tartalékai jelen helyzetben?

Milyen módon tudja finanszírozni a vállalkozását az elkövetkezendő 3 hónapban?

Bázis: n=269

Bázis: n=269

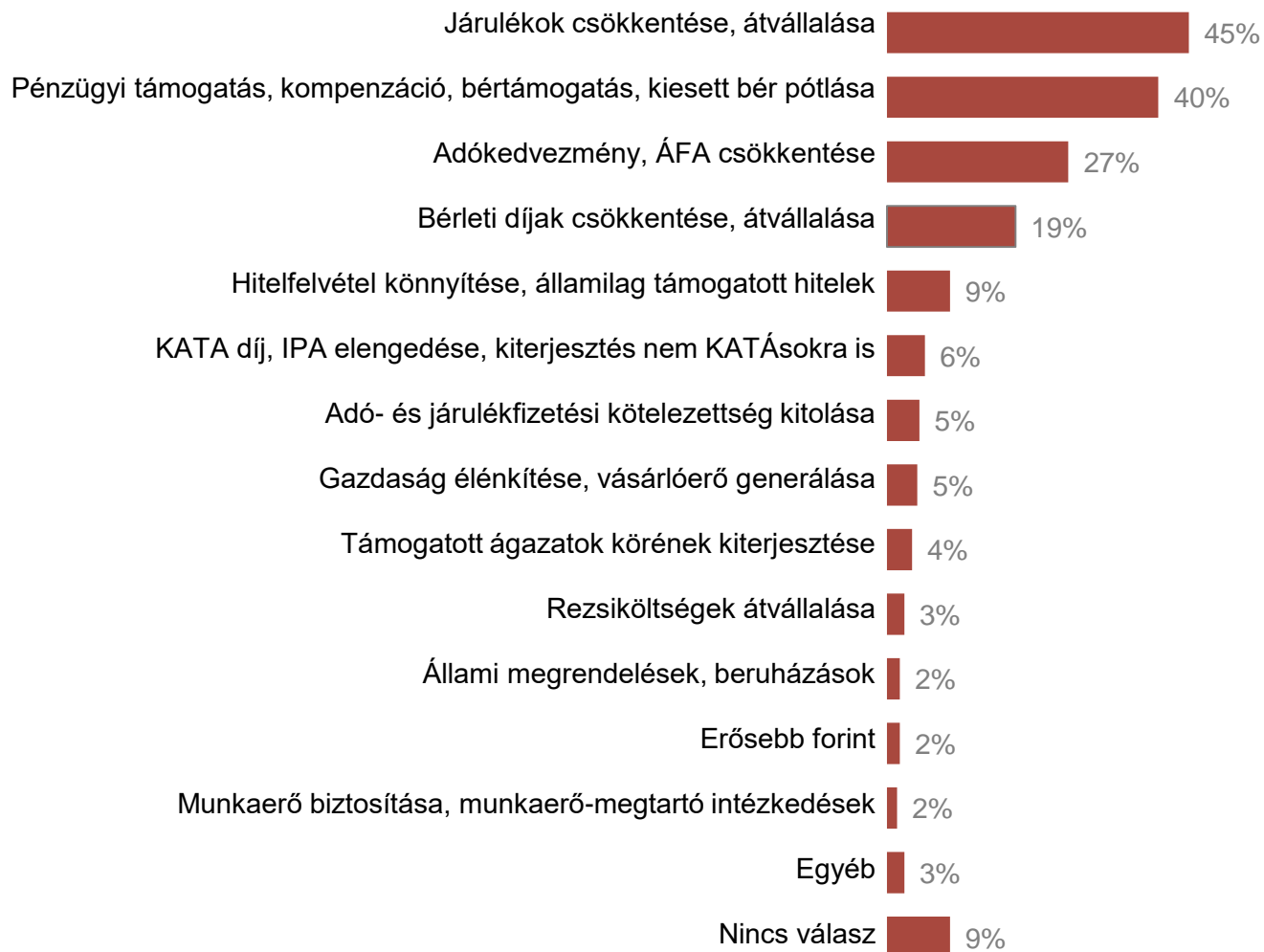

Részletes eredmények

Elvárt intézkedések, igényelt támogatás

A kormánytól elvárt segítség – spontán említések összesítve

Legtöbben a különböző adók és járulékok tekintetében könnyítést szeretnének, valamint pénzügyi támogatást várnak az államtól. Az ágazat részéről igény jelentkezik a pénzügyi gondok áthidalását szolgáló hitellehetőségek elérhetőbbé tételére is. Az általános elvárások mellett az ágazat speciális igénye a bérleti díjak csökkentése, átvállalása lenne.

A kormánytól elvárt segítség – idézetek #1

Járulékok csökkentése, átvállalása

„Járulékcsökkentések bevezetése, illetve elhagyása jobban kiterjesztve kis-középvállalkozásoknál. pl. 1-2 fő foglalkoztatás esetén vagy akiknek forgalmuk nem éri el a 15 millió forintot éves szinten.”

„Járulékot csökkentésék vagy töröjék el minden kisvállalkozónak pl. virágosoknak”

„Szeretném ha megemlítenék kisvállalkozók járulék csökkentését, eltörlését! Akik tényleg kisvállalkozók! Virágot ilyenkor senki se vesz ráadásul a ballagásuk is elmaradnak! „

„Kérem az egyszemélyes mikró vállalkozásokra, akiknek megszűnik vagy vészesen csökken a bevétele egy külön válságtervet dolgozzanak ki: jövedelemmel arányos járulékcsökkentés „

„Semmiképp nem hitelekkel és fizetési halasztásokkal kéne segíteni. Rengeteg (még annál is több) adót, járulékot fizettünk be eddig a költségvetésbe, amíg "futott a szekér". Most, hogy baj van, igenis támogassa az állam (a mi saját adóforintjainkból) a munkavállalók megtartását.”

„Fontos lenne hangsúlyozni, hogy a hazai vállalkozások mellett a külföldi tulajdonú, de osztlékokat nem fizető, a nyereséget itthon a működésbe, beruházásba, béremelésbe fektető, prudensen gazdálkodó, adózó, a jogszabályokat maradéktalanul betartó cégek támogatása is. Élvezzenek előnyt az így működő vállalkozások központi segítség esetén!”

„AZONNALI segítségre van szükség, ami elsősorban a munkavállalók bérkiegészítése lenne, minél magasabb mértékben, hogy ne kelljen őket elküldeni”

„Átlátható, normatív támogatás kell az eddig rendben működő, nyereséges, adófizető cégeknek és segítség a munkahelyek megtartásához.”

Pénzügyi támogatás, kompenzáció, bértámogatás, kiesett bér pótlása

A kormánytól elvárt segítség – idézetek #2

Adókedvezmény, ÁFA csökkentése

„További adókedvezmények a fogyasztás támogatásának céljából.”

„Legyen az ÁFA 5-10%”

„Iparüzési adó felfüggesztése minimum 3 évre, online számla bevezetésének elhalasztása 2 évvel”

Bérleti díjak csökkentése, átvállalása

„Bérleti díjak csökkentése!!!!!!”

„Szükség lenne a plázákban lévő bérleti és egyéb díjainak elengedése /mérséklése iránti fellépésre, az ott lévő üzletek nyitvatartásának a kijárási korlátozásokkal való egyeztetésére.”

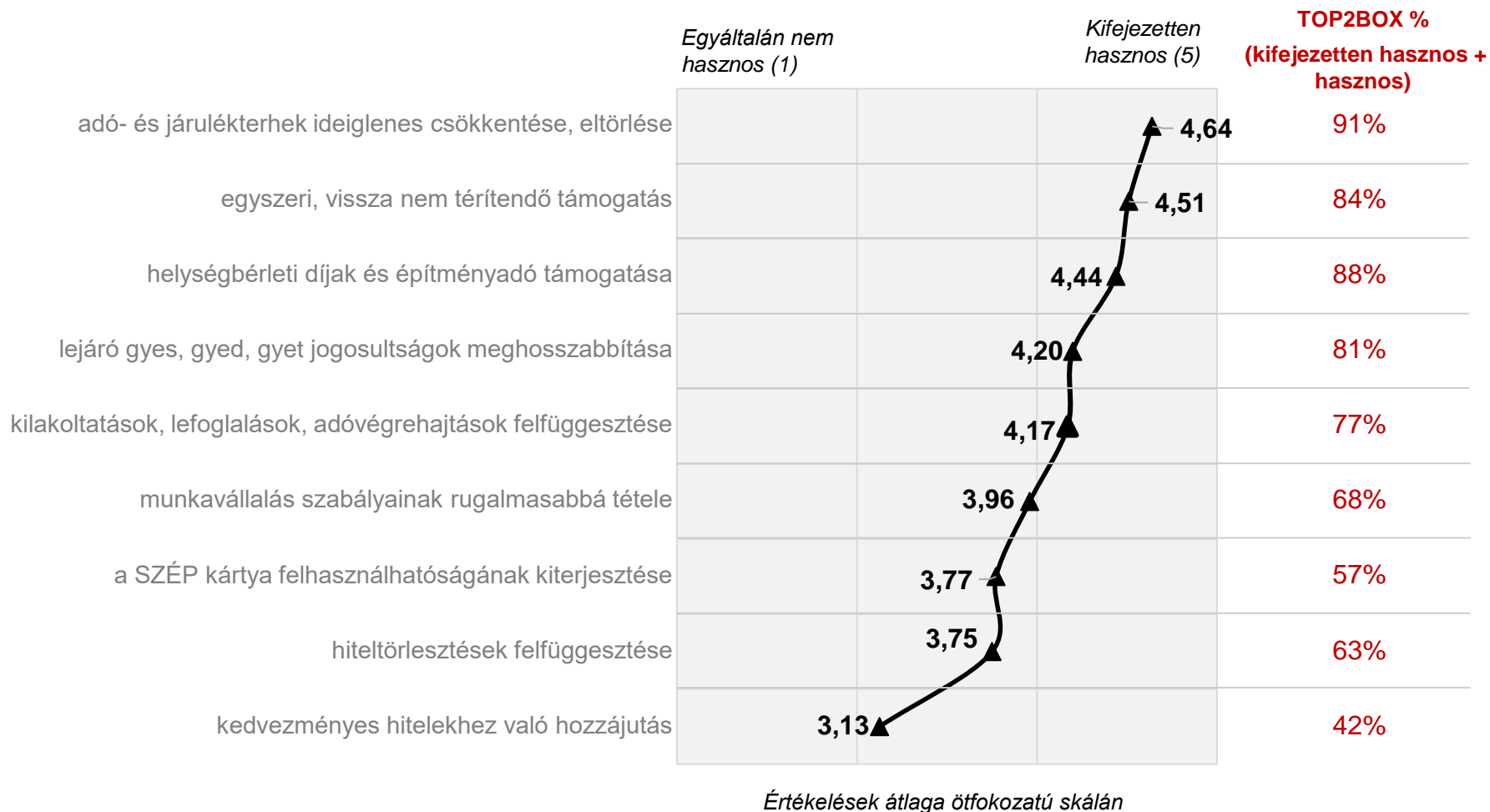
„Míg tart a járvány és korlátozva van minden, a kereskedelemben miért nem függesztik fel a bérleti díjakat?”

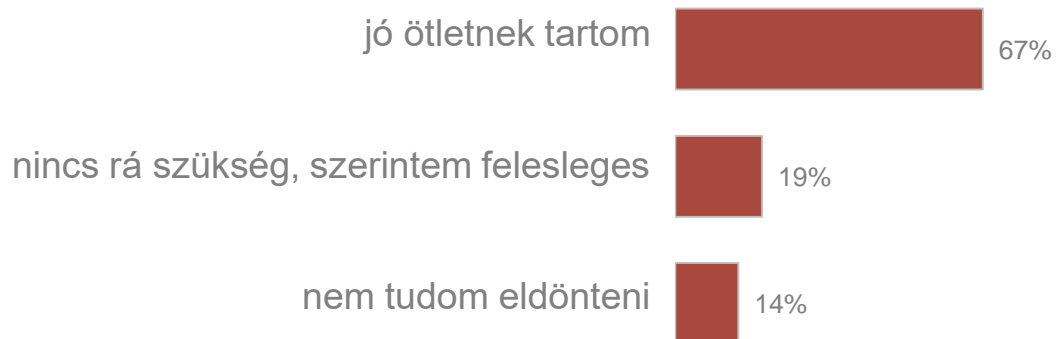
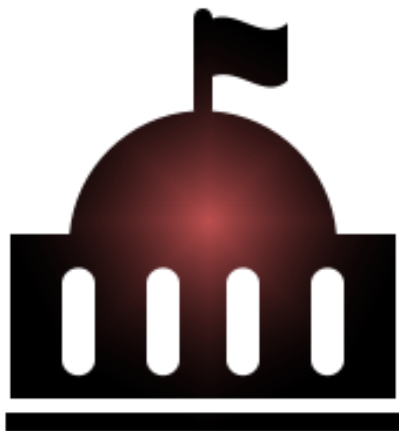
Kormányzati intézkedések hasznosságának megítélése

A vállalkozások minden olyan segítséget hasznosnak tartanak, amely által vagy plusz bevételekhez jutnak (pl. vissza nem térítendő támogatás, bérleti díjak támogatása), vagy mentesülnek a fizetési kötelezettség alól (pl. adók, járulékok felfüggesztése, eltörlése).

A Nemzeti Válságkezelő Központ felállítását az egyéb kis- és nagykereskedelemben működő vállalkozások kétharmada támogatja.

Mit szólna ahhoz, ha az állam létrehozna egy Nemzeti Válságkezelő Központot annak érdekében, hogy a kormányzati válságkezelés jól átláthatóan, koordináltan, egyablakos rendszerben működjön?

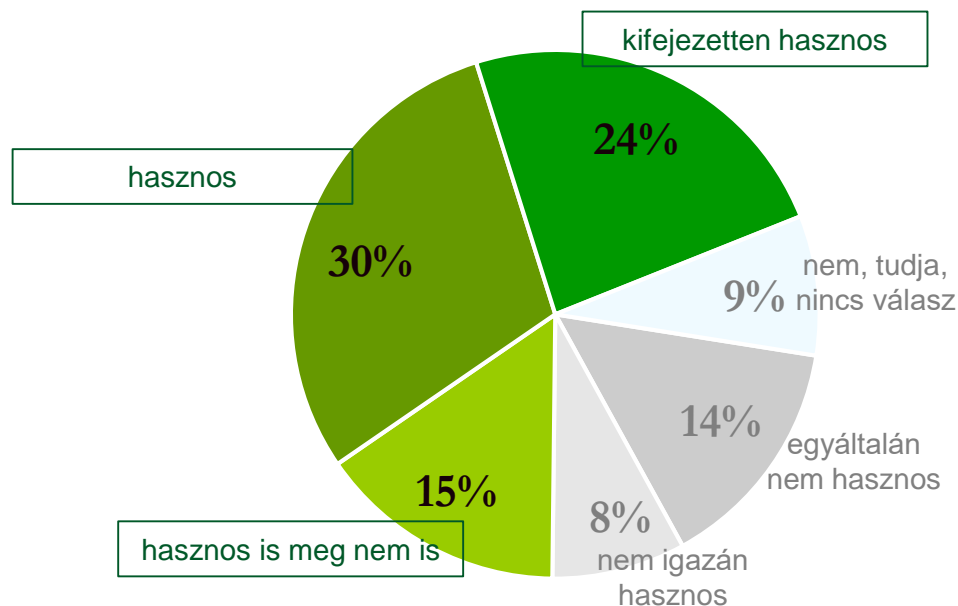

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – SZÉP kártya

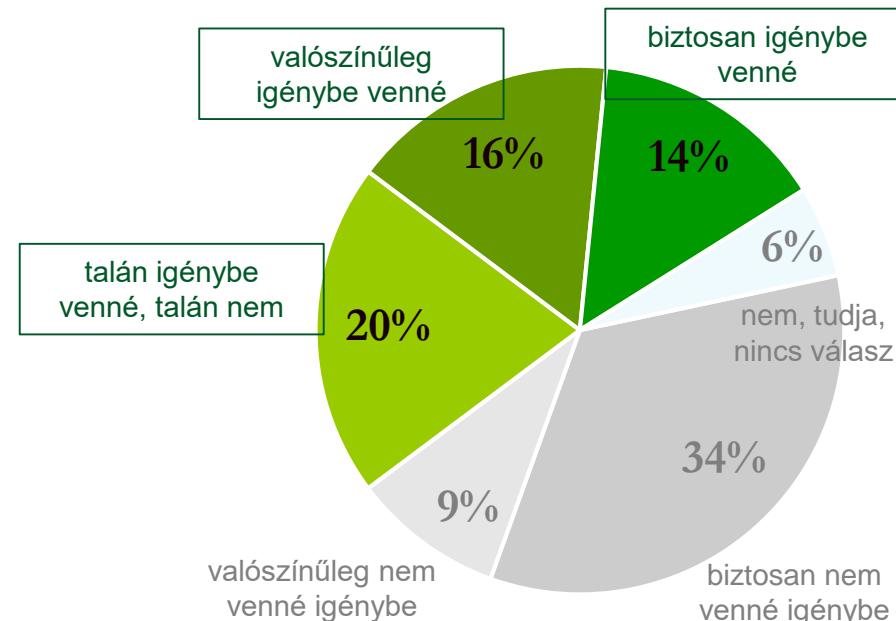
A SZÉP kártyán keresztül adható adómentes jövedelem az egyik legnagyobb támogatottságot élvező javaslat az egyéb kis- és nagykereskedelmi vállalkozások körében. A válaszolók több mint fele (54%) kifejezetten hasznosnak vagy hasznosnak találta azt és megközelítőleg egyharmaduk venné biztosan vagy valószínűleg igénybe.

--- az állam munkavállalónként havi 100 ezer forintig adómentessé teszi a SZÉP kártyán kifizetett jövedelmeket ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

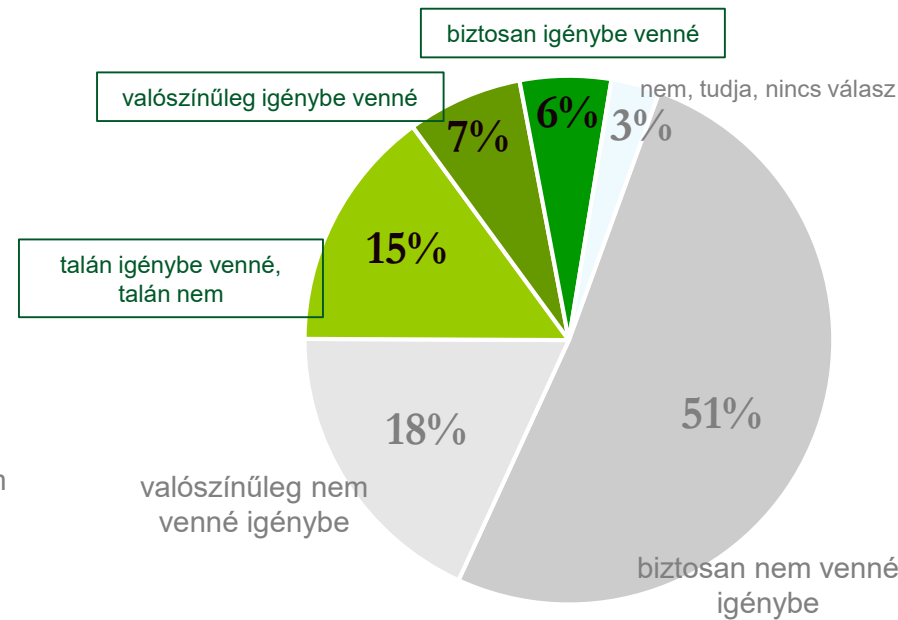
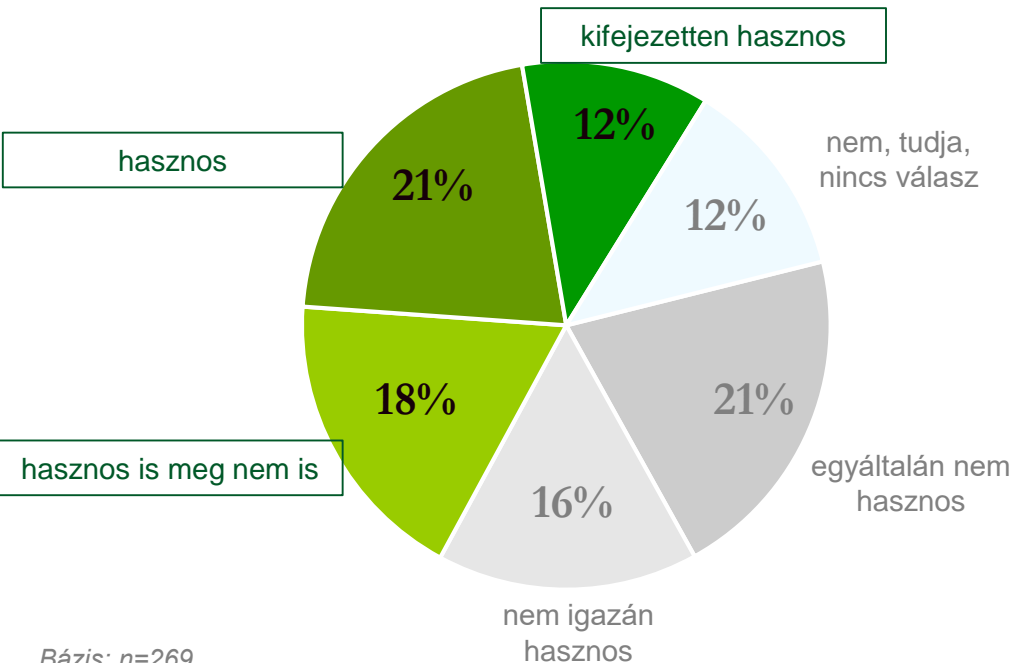
A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Generációváltás támogatása

Válságidőszakban vagy esetleg azt követően sokkal inkább előtérbe kerül az egyébként szenzitív témaként kezelt generációváltás kérdése. Ez a kereskedelmen belül is igaz – megközelítőleg minden negyedik vállalkozás (28%) elgondolkodna azon, hogy igénybe vegye-e a generációváltást szolgáló tanácsadásra, képzésekre szánt fejlesztési forrásokat.

--- az állam fejlesztési források biztosításával, tanácsadással, vezetői képzésekkel támogatja a generációváltást a cégnél ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

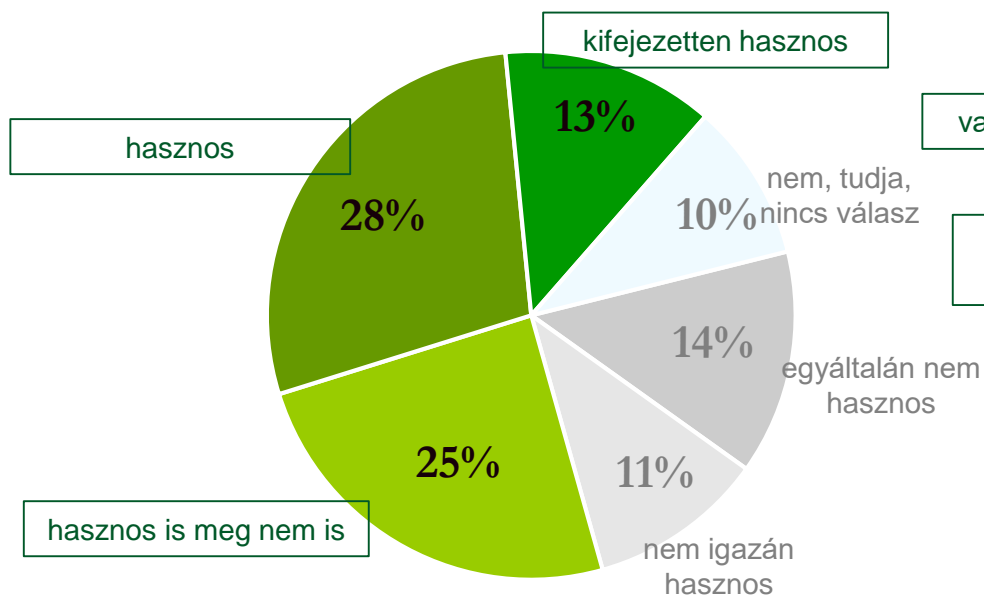

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Faktoring, követeléskezelés

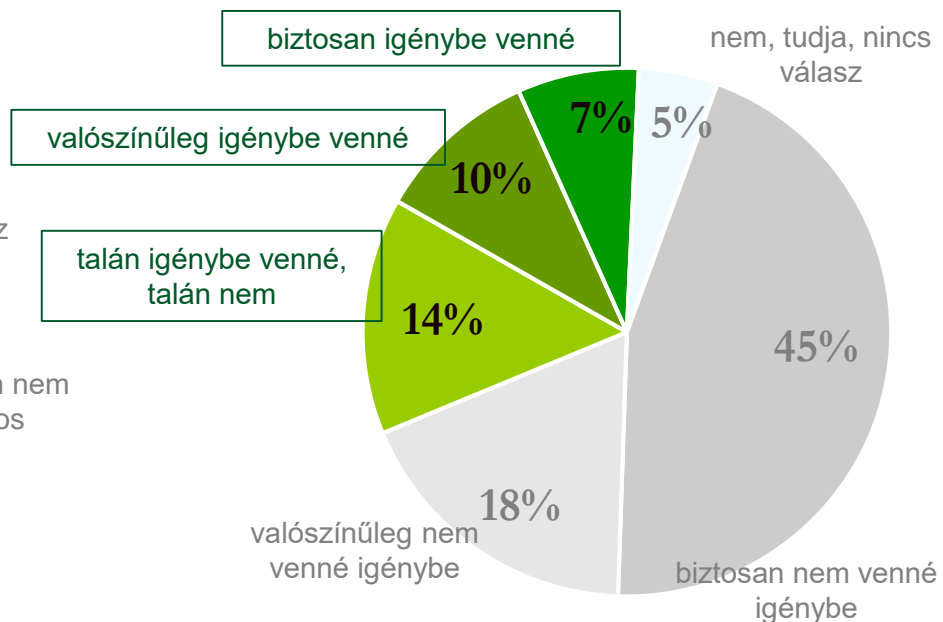
A követelések állam általi megvásárlásával kapcsolatban az egyéb kis- és nagykereskedelmi cégek 13%-a kifejezetten hasznosnak, 28%-a pedig hasznosnak találja a javaslatot a gazdaság egészét tekintve. Az igénybevétel valószínűsége itt is alacsonyabb, biztosan a cégek 7%-a, valószínűleg 11%-a, talán 10%-a venné igénybe a követeléskezelés állami kézbe áthelyezését.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozás még le nem járt vagy már lejárt követeléseit (faktoring, követeléskezelés) ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

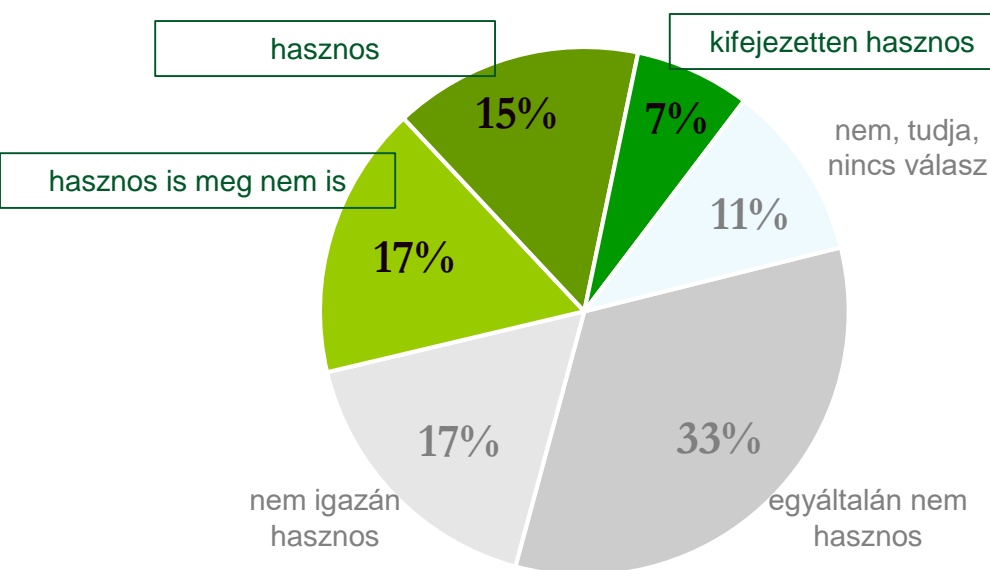

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Tőkeinjekció

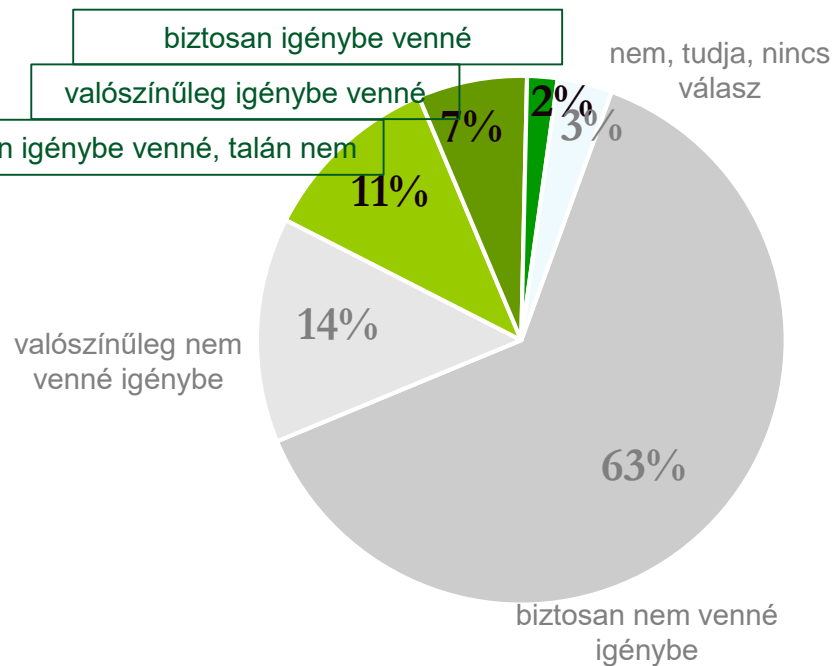
Az állami tőkeinjekcióval kapcsolatban az egyéb kis- és nagykereskedelmi cégek viszonylag szkeptikusabbak voltak, felük nem tartja hasznosnak azt a gazdaság egészét tekintve. Az igénybevétel lehetőségével kapcsolatban, a mintára jellemző vállalati méret következtében (93%-ban mikro- és kisvállalkozás) érthető, hogy az állam kisebbségi tulajdonossá válása csak kevesek számára reális lehetőség.

--- az állam tőkeinjekcióval segíti a vállalkozást, amiért cserébe kisebbségi tulajdonossá válik ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

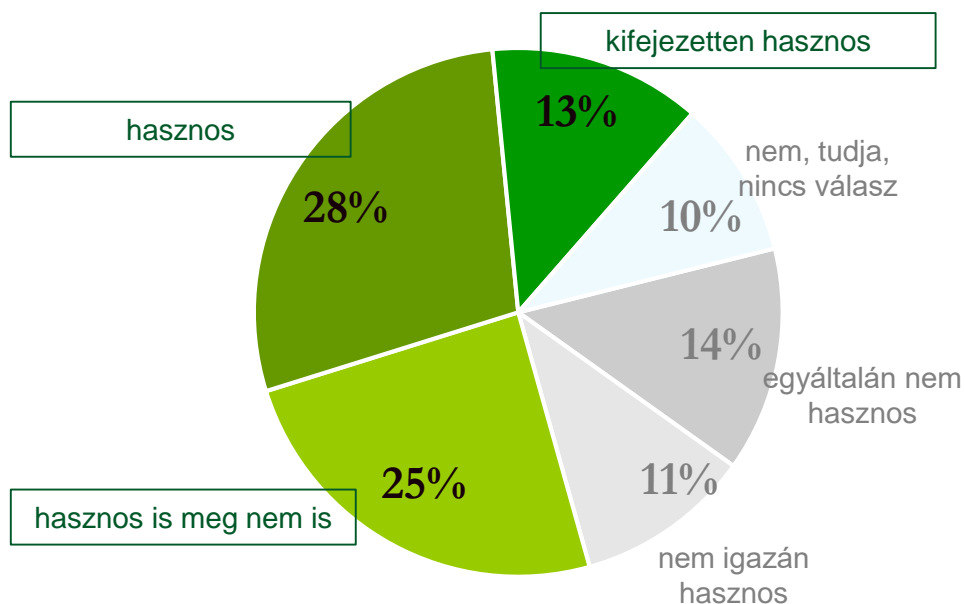

A BKIK 6 pontos javaslatának értékelése – Eszközfelvásárlás

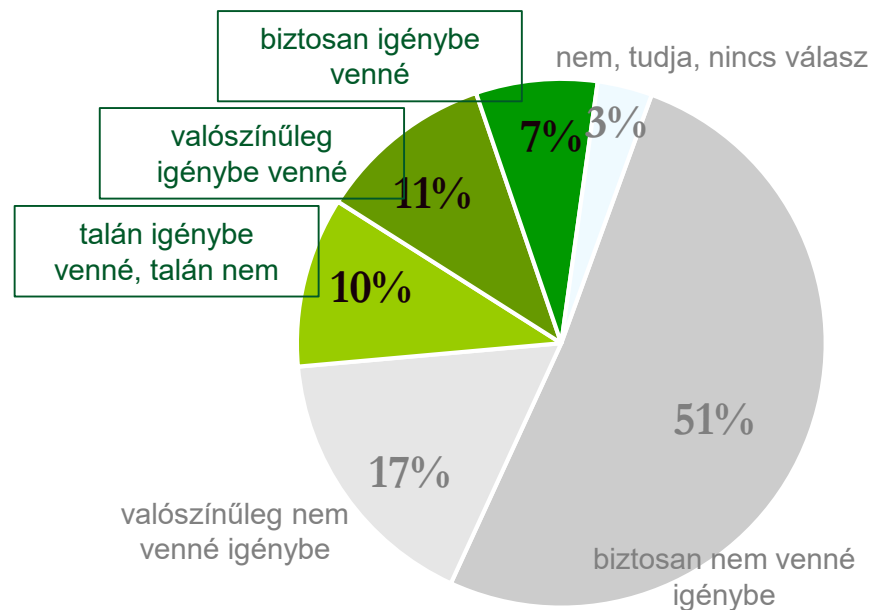
A szektorban működő cégek 28%-a a nélkülözhető eszközök állam általi felvásárlását hasznosnak, 13%-a kifejezetten hasznosnak tartja a gazdaság egészére nézve, ugyanakkor ismét csak a szektorra jellemző vállalati méret miatt az igénybevétel valószínűsége jóval kisebb, a megfontolók aránya 28% összesen.

--- az állam támogatott áron megvásárolja a vállalkozások felesleges, nélkülözhető eszközeit ---

Mennyire tartja hasznosnak a gazdaság egészét tekintve?

Mennyire valószínű, hogy Ön igénybe venné?

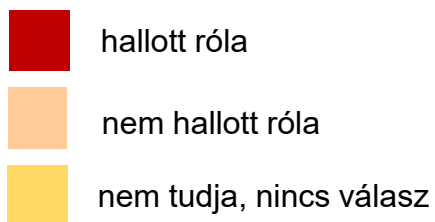
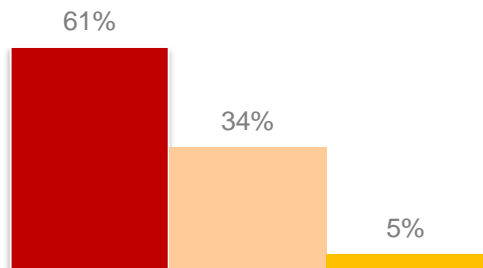

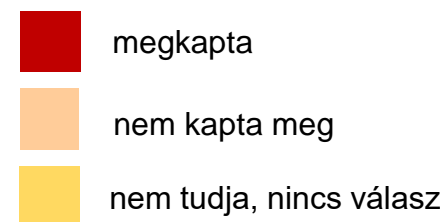
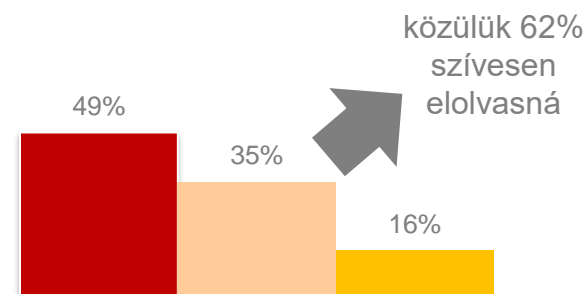
A BKIK 6 pontos javaslatának ismertsége

A kutatás időpontjában a vállalkozások 61%-a hallott a BKIK válságkezelő javaslatáról (a kutatásra néhány nappal a javaslat publikációját követően került sor). A vállalkozások fele említette, hogy megkapta a javaslatot részletesen ismertető levelet – az érdeklődést mutatja, hogy a levelet nem megkapók 62%-a jelezte, hogy azt szívesen elolvasná.

Hallott Ön a BKIK 6 pontos gazdasági válságkezelő javaslatáról?

Megkapta a javaslatot részletesen bemutató levelet?

Trend International Kft.

Budapest